

Rättsfallssamlingen

DOMSTOLENS DOM (andra avdelningen)

den 16 januari 2014*

”Fri rörlighet för varor — Artikel 34 FEUF — Kvantitativa importrestriktioner — Åtgärder med motsvarande verkan — Saluföring av ädelmetallarbeten — Kontrollstämpel — Krav enligt importmedlemsstatens lagstiftning”

I mål C-481/12,

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 267 FEUF, framställd av Lietuvos vyriausiosios administracinis teismas (Litauen) genom beslut av den 27 september 2012, som inkom till domstolen den 25 oktober 2012, i målet

UAB Juvelta

mot

VĮ Lietuvos prabavimo rūmai,

meddelar

DOMSTOLEN (andra avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden R. Silva de Lapuerta (referent) samt domarna J.L. da Cruz Vilaça, G. Arestis, J.-C. Bonichot och A. Arabadjiev,

generaladvokat: N. Wahl,

justitiesekreterare: A. Calot Escobar,

efter det skriftliga förfarandet,

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

- UAB Juvelta, genom A. Astauskienė, advokatė,
- Litauens regering, genom D. Kriauciūnas och R. Krasuckaitė, båda i egenskap av ombud,
- Europeiska kommissionen, genom A. Steiblytė och G. Wilms, båda i egenskap av ombud,

med hänsyn till beslutet, efter att ha hört generaladvokaten, att avgöra målet utan förslag till avgörande,

följande

* Rättegångsspråk: litauiska.

Dom

- 1 Begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av artikel 34 FEUF.
- 2 Begäran har framställts i ett mål mellan UAB Juvelta (nedan kallat Juvelta) och VĮ Lietuvos prabavimo rūmai (den litauiska tillsynsmyndigheten) om överklagande av myndighetens beslut enligt vilket Juvelta förelades att låta ett oberoende och ackrediterat offentligt kontrollorgan stämpla de av bolaget saluförda guldarbetena med en kontrollstämpel som uppfyller kraven i den litauiska lagstiftningen.

Tillämpliga bestämmelser

- 3 Enligt artikel 3.21 i Republiken Litauens lag om kontroll av ädelmetaller och ädelstenar (Lietuvos Respublikos tauriųjų metalų ir brangakmenių valstybinės priežiūros įstatymas), i den lydelse som är tillämplig i det nationella målet (nedan kallad kontrollagen), definieras VĮ Lietuvos prabavimo rūmais nationella kontrollstämpel som en stämpel som har införts av en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) eller av Republiken Turkiet och som bekräftar att det arbete som försetts med stämpeln har kontrollerats och stämplats av ett oberoende organ för kontrollstämpling, som har ackrediterats av den aktuella staten, och att det uppfyller standarden för finhalt uttryckt i stämpeln med arabiska siffror, vilka visar ädelmetallens vikt i tusendelar i förhållande till legeringens vikt.
- 4 Enligt artikel 17.1 i denna lag ska arbeten i ädelmetall och ädelsten som importeras till Litauen stämplas av VĮ Lietuvos prabavimo rūmai med denna stats nationella kontrollstämpel.
- 5 I artikel 17.2.2 i lagen föreskrivs att arbeten i ädelmetall och ädelsten som importerats från en annan stat – det vill säga från en EES-stat eller från Republiken Turkiet – där det är tillåtet att saluföra arbetena, kan säljas utan VĮ Lietuvos prabavimo rūmais kontrollstämpel eller utan kvalitetscertifikat om arbetena har kontrollerats och kontrollstämplats av ett oberoende kontrollorgan som ackrediterats av denna andra stat och under tillverkningen har påförts den obligatoriska ansvarsstämpel som är registrerad i den staten.

Målet vid den nationella domstolen och tolkningsfrågorna

- 6 Juvelta är ett bolag som bland annat bedriver detaljhandel med smycken i ädelmetall.
- 7 Vid ett kontrollbesök som utfördes av VĮ Lietuvos prabavimo rūmai konstaterades att en del (355 stycken) av de kontrollerade guldarbetena inte uppfyllde kraven i artikel 17.2.2 i kontrollagen.
- 8 I kontrollrapport nr 04/13/41 av den 15 mars 2011, i vilken resultaten av kontrollbesöket har antecknats, förelade VĮ Lietuvos prabavimo rūmai Juvelta att låta ett oberoende och ackrediterat offentligt kontrollorgan stämpla de av bolaget saluförda ädelmetallarbetena med en kontrollstämpel som uppfyller kraven i den litauiska lagstiftningen.
- 9 Det framgår av kontrollrapporten att de aktuella arbetena hade kontrollstämplats av ett oberoende kontrollorgan som ackrediterats av Republiken Polen, men att denna kontrollstämpel, enligt VĮ Lietuvos prabavimo rūmai, inte uppfyllde kraven i artikel 17.2.2 jämförd med artikel 3.21 i kontrollagen, eftersom den arabiska siffran 3 i kontrollstämpeln inte angav den aktuella ädelmetallens vikt i tusendelar i förhållande till legeringens vikt.
- 10 I detta avseende har den hänskjutande domstolen angett att det är ostridigt att angivelsen av siffran 3 i en sådan kontrollstämpel i Polen är avsedd att beteckna ädelmetallarbeten med en finhalt, uttryckt i tusendelar i förhållande till legeringens vikt, på 585.

- 11 Den hänskjutande domstolen har även angett att Juvelta företog en ytterligare märkning av de aktuella arbetena med angivelsen "585" i syfte att ange finhalten av arbetena på ett sätt som är begripligt för de litauiska konsumenterna.
- 12 Juvelta begärde omprövning av kontrollrapporten hos direktören för VĮ Lietuvos prabavimo rūmai. Direktören fann, i beslut nr 1.5-264 av den 15 april 2011, inte skäl till ändring och fastställde giltigheten av rapporten. Juvelta överklagade därefter direktörens beslut till Vilniaus apygardos administracinis teismas (regional förvaltningsdomstol i Vilnius), vilken ogillade överklagandet genom dom av den 18 augusti 2011.
- 13 Juvelta överklagade denna dom till den hänskjutande domstolen.
- 14 Mot denna bakgrund beslutade Lietuvos vyriausioji administracinis teismas att vilandeförklara målet och ställa följande tolkningsfrågor till domstolen:
  - "1) Ska artikel 34 FEUF tolkas så, att den utgör hinder för nationella bestämmelser som stadgar att försäljning i en av Europeiska unionens medlemsstater av guldarbeten som har importerats från en annan medlemsstat och som har godkänts för försäljning i den medlemsstaten (exportmedlemsstaten) förutsätter att guldarbetena har kontrollstämplats av ett oberoende kontrollorgan, som har ackrediterats av en medlemsstat, och därvid försetts med en stämpel som bekräftar att de stämplade guldarbetena har kontrollerats av detta organ och som innehåller uppgifter om finhalten hos guldarbetena som är begripliga för konsumenterna i importmedlemsstaten, i ett sådant fall då sådana uppgifter om finhalten lämnas i en ytterligare separat stämpel eller märkning på samma guldarbete?
  - 2) Har det någon betydelse för svaret på fråga 1 att, såsom i förevarande fall, den ytterligare märkning avseende finhalten hos guldarbetena som arbetena har försetts med och som är begriplig för konsumenterna i importmedlemsstaten (exempelvis märkning med de tre arabiska siffrorna 585) inte har gjorts av ett oberoende kontrollorgan som har ackrediterats av en medlemsstat i Europeiska unionen, men innehåller uppgifter med samma innebörd som de uppgifter som lämnas i den kontrollstämpel som har påförts guldarbetet av det oberoende kontrollorgan som ackrediterats av exportmedlemsstaten (exempelvis att en exportmedlemsstats märkning med den arabiska siffran 3 enligt lagstiftningen i den medlemsstaten specifikt ger uttryck för en finhalt på 585)?"

Prövning av tolkningsfrågorna

Den första frågan

- 15 Den hänskjutande domstolen har ställt den första frågan för att få klarhet i huruvida artikel 34 FEUF ska tolkas så, att den utgör hinder för en nationell lagstiftning, såsom den som är i fråga i det nationella målet, i vilken det uppställs som villkor för försäljning i en medlemsstat av ädelmetallarbeten som har importerats från en annan medlemsstat där de har godkänts för försäljning och kontrollstämplats i enlighet med lagstiftningen i denna andra medlemsstat att arbetena, när de uppgifter om deras finhalt som lämnas i kontrollstämpeln inte uppfyller kraven i den förstnämnda medlemsstatens lagstiftning, märks på nytt av ett oberoende kontrollorgan som ackrediterats av förstnämnda medlemsstat med en kontrollstämpel som bekräftar att de har kontrollerats och anger deras finhalt i enlighet med nämnda krav.

- 16 Enligt fast rättspraxis ska alla handelsregler antagna av medlemsstaterna som direkt eller indirekt, faktiskt eller potentiellt kan hindra handeln inom unionen anses vara en åtgärd med verkan motsvarande kvantitativa restriktioner i den mening som avses i artikel 34 FEUF (se, exempelvis, dom av den 11 juli 1974 i mål 8/74, Dassonville, REG 1974, s. 837, punkt 5, svensk specialutgåva, volym 2, s. 343, och av den 2 december 2010 i mål C-108/09, Ker-Optika, REU 2010, s. I-12213, punkt 47).
- 17 Sådana hinder för den fria rörligheten för varor som, när det saknas harmonisering av de nationella lagstiftningarna, uppstår till följd av att bestämmelser om de villkor som varorna måste uppfylla tillämpas på varor från andra medlemsstater, där varorna lagligen tillverkas och saluförs utgör således, även om bestämmelserna är tillämpliga utan åtskillnad på alla varor, åtgärder med motsvarande verkan vilka är förbjudna enligt artikel 34 FEUF. Detta gäller under förutsättning att denna tillämpning inte är motiverad av ett mål av allmänintresse som ska ges företräde framför kravet på fri rörlighet för varor (se dom av den 22 juni 1982 i mål 220/81, Robertson m.fl., REG 1982, s. 2349, punkt 9, av den 15 september 1994 i mål C-293/93, Houtwipper, REG 1994, s. I-4249, punkt 11, och av den 21 juni 2001 i mål C-30/99, kommissionen mot Irland, REG 2001, s. I-4619, punkt 26).
- 18 I detta avseende har domstolen redan slagit fast att en nationell lagstiftning som föreskriver att ädelmetallarbeten som importerats från andra medlemsstater, där de lagligen säljs och kontrollstämplas i enlighet med lagstiftningen i dessa stater, ska kontrollstämplas på nytt i importmedlemsstaten innebär att importen försvåras och fördyras (se, för ett liknande resonemang, domarna i de ovannämnda målen Robertson m.fl., punkt 10, Houtwipper, punkt 13, och kommissionen mot Irland, punkt 27).
- 19 Så är fallet med den lagstiftning som är i fråga i det nationella målet. Enligt denna lagstiftning kan ädelmetallarbeten och ädelstensarbeten som är märkta med en kontrollstämpel innehållande uppgifter som inte uppfyller kraven i lagstiftningen nämligen inte säljas i Litauen förrän de har blivit föremål för en ny kontrollstämpling i denna medlemsstat.
- 20 En sådan lagstiftning utgör således en åtgärd med verkan motsvarande en kvantitativ importrestriktion, vilken är förbjuden enligt artikel 34 FEUF.
- 21 När det gäller frågan huruvida en sådan åtgärd kan motiveras har domstolen redan slagit fast att skyldigheten för importören att anbringa en kontrollstämpel på ädelmetallarbeten med uppgift om finhalten i princip är ägnad att säkerställa ett verksamt konsumentskydd och främja gott handelsskick (se domarna i de ovannämnda målen Robertson m.fl., punkt 11, Houtwipper, punkt 14, och kommissionen mot Irland, punkt 29).
- 22 Domstolen har emellertid även slagit fast att en medlemsstat inte kan kräva att varor som importerats från en annan medlemsstat, i vilken de lagligen sålts och kontrollstämplats i enlighet med den statens lagstiftning, kontrollstämplas på nytt, om de uppgifter som framgår av originalstämpelein, hur de än ser ut, är likvärdiga med dem som föreskrivs i importmedlemsstaten och begripliga för konsumenterna i den staten (se domarna i de ovannämnda målen Robertson m.fl., punkt 12, Houtwipper, punkt 15, och kommissionen mot Irland, punkterna 30 och 69).
- 23 För att avgöra huruvida en uppgift om finhalt som inte föreskrivs i en medlemsstats lagstiftning ger likvärdig information som är begriplig för konsumenterna i denna medlemsstat ska man beakta vilka förväntningar en normalt informerad samt skäligen uppmärksam och medveten genomsnittskonsument kan tänkas ha (se, för ett liknande resonemang, domen i det ovannämnda målet kommissionen mot Irland, punkt 32).
- 24 När det gäller det mål som den hänskjutande domstolen har att avgöra kan det konstateras att det är utrett att de aktuella arbetena har kontrollstämplats av ett oberoende kontrollorgan som ackrediterats av Republiken Polen i enlighet med polsk lagstiftning.

- 25 Vidare har den hänskjutande domstolen angett att det är ostridigt att den kontrollstämpel som påförts arbetena anger finhalten hos arbetena genom angivelsen av siffran 3 och att denna angivelse i Polen är avsedd att beteckna ädelmetallarbeten med en finhalt, uttryckt i tusendelar i förhållande till legeringens vikt, på 585.
- 26 Härav följer att den uppgift som förmedlas genom nämnda angivelse, när det gäller ädelmetallarbeten som kontrollstämplats i Polen, är likvärdig med den uppgift som förmedlas genom angivelsen "585" i en kontrollstämpel som påförts av ett offentligt och oberoende kontrollorgan som ackrediterats i Litauen, i enlighet med litauisk lagstiftning.
- 27 Det ska emellertid även prövas huruvida angivelsen av siffran 3 i de kontrollstämplar som påförts de aktuella arbetena ger information som är begriplig för en normalt informerad samt skäligen uppmärksam och medveten litauisk genomsnittskonsument.
- 28 Det är sannolikt att nämnda angivelse inte är begriplig för en sådan konsument, eftersom denne i princip inte kan antas känna till det polska systemet för angivande av finhalt hos ädelmetallarbeten.
- 29 Även om den inskränkande inverkan av den aktuella lagstiftningen kan anses motiverad av målet att säkerställa ett effektivt skydd för de litauiska konsumenterna, genom att de ges för dem begriplig information om finhalten i ädelmetallarbeten som importeras till Litauen, kan en sådan motivering emellertid endast tillåtas om lagstiftningen är proportionerlig i förhållande till det eftersträvade målet, det vill säga om den är ägnad att säkerställa att detta mål uppnås och inte går utöver vad som är nödvändigt för att uppnå målet.
- 30 Domstolen ska följaktligen pröva huruvida nämnda mål kan uppnås genom åtgärder som är mindre begränsande för handeln med ädelmetallarbeten inom unionen än en ny kontrollstämpling i importmedlemsstaten, vilket den aktuella lagstiftningen kräver.
- 31 Domstolen erinrar härvid om att Juvelta, såsom den hänskjutande domstolen har angett, har företagit en ytterligare märkning av de aktuella arbetena med angivelsen av siffran 585, vilken motsvarar finhalten hos arbetena uttryckt i tusendelar i förhållande till legeringens vikt, i syfte att ange finhalten av arbetena på ett sätt som är begripligt för de litauiska konsumenterna.
- 32 Domstolen finner att en sådan märkning kan möjliggöra att det mål som eftersträvas med den aktuella lagstiftningen uppnås och utgör en åtgärd som begränsar rörligheten för ädelmetallarbeten inom unionen i mindre utsträckning än en ny kontrollstämpling, vilket nämnda lagstiftning kräver. En förutsättning härför är emellertid att den information som ges genom märkningen motsvarar den som ingår i den kontrollstämpel som påförts de aktuella ädelmetallarbetena av ett oberoende kontrollorgan som ackrediterats av den medlemsstat från vilken arbetena har exporterats.
- 33 Det finns även andra åtgärder än en sådan ytterligare märkning som den som är i fråga i det nationella målet som kan anses tillräckliga för att ett effektivt konsumentskydd ska kunna säkerställas. Det skulle exempelvis kunna införas en skyldighet att, på det ställe där ädelmetallarbeten med ursprung i andra medlemsstater säljs, tillhandahålla jämförelsetabeller som godkänts av ett oberoende kontrollorgan i importmedlemsstaten, vilka upplyser konsumenterna om kontrollstämplar om finhalt från andra medlemsstater och dessa stämplars motsvarighet i importmedlemsstaten, eller en skyldighet att påföra de aktuella ädelmetallarbetena en etikett innehållande all information som krävs enligt importmedlemsstatens lagstiftning.
- 34 Mot bakgrund härav ska den första frågan besvaras enligt följande. Artikel 34 FEUF ska tolkas så, att den utgör hinder för en nationell lagstiftning, såsom den som är i fråga i det nationella målet, i vilken det uppställs som villkor för försäljning i en medlemsstat av ädelmetallarbeten som har importerats från en annan medlemsstat där de har godkänts för försäljning och kontrollstämplats i enlighet med lagstiftningen i denna andra medlemsstat att arbetena, när de uppgifter om deras finhalt som lämnas i

kontrollstämpeln inte uppfyller kraven i den förstnämnda medlemsstatens lagstiftning, märks på nytt av ett oberoende kontrollorgan som ackrediterats av den förstnämnda medlemsstaten med en kontrollstämpel som bekräftar att de har kontrollerats och anger deras finhalt i enlighet med nämnda krav.

Den andra frågan

- 35 Den hänskjutande domstolen har ställt den andra frågan för att få klarhet i huruvida det har någon betydelse för svaret på den första frågan att den ytterligare märkningen av de importerade ädelmetallarbetena, i syfte att informera om finhalten hos arbetena på ett sätt som är begripligt för konsumenterna i importmedlemsstaten, inte har utförts av ett oberoende kontrollorgan som har ackrediterats av en medlemsstat.
- 36 I detta hänseende konstaterar domstolen att eftersom den ytterligare märkningen av de aktuella arbetena endast är ett komplement till den kontrollstämpel med angivande av finhalten som påförts av ett oberoende kontrollorgan som ackrediterats av exportmedlemsstaten, i detta fall Republiken Polen, måste kontrollstämpelns garantifunktion anses uppfylld (se, för ett liknande resonemang, domen i det ovannämnda målet Houtwipper, punkt 19).
- 37 Den situation som är i fråga i det nationella målet måste nämligen särskiljas från den situationen att ädelmetallarbeten har kontrollstämplat av tillverkarna själva i exportmedlemsstaten. I sistnämnda fall kan bedrägerier förekomma, vilka medlemsstaterna – i avsaknad av unionslagstiftning – måste bekämpa genom att, inom ramen för det vidsträckta utrymme för skönsmässig bedömning som de förfogar över på detta område, vidta de åtgärder de anser ändamålsenliga i detta syfte (se, för ett liknande resonemang, domen i det ovannämnda målet Houtwipper, punkterna 20–22).
- 38 Med hänsyn härtill måste den information som ges i en ytterligare märkning, såsom den som är i fråga i det nationella målet, under alla omständigheter motsvara den information som lämnas i den kontrollstämpel som påförts de aktuella arbetena av ett oberoende kontrollorgan som har ackrediterats av exportmedlemsstaten.
- 39 Enligt vad som framgår av beslutet om hänskjutande samt av punkterna 25 och 26 i denna dom är detta fallet i det nationella målet.
- 40 Mot bakgrund härav ska den andra frågan besvaras enligt följande. Det har ingen betydelse för svaret på den första frågan att en ytterligare märkning av de importerade ädelmetallarbetena i syfte att informera om finhalten hos arbetena på ett sätt som är begripligt för konsumenterna i importmedlemsstaten inte har utförts av ett oberoende kontrollorgan som har ackrediterats av en medlemsstat, när en kontrollstämpel med angivande av finhalten dessförinnan påförts arbetena av ett oberoende kontrollorgan som har ackrediterats av exportmedlemsstaten och den information som ges genom märkningen motsvarar den som ingår i kontrollstämpeln.

Rättegångskostnader

- 41 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i målet vid den nationella domstolen utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den nationella domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttranden till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (andra avdelningen) följande:

- 1) **Artikel 34 FEUF ska tolkas så, att den utgör hinder för en nationell lagstiftning, såsom den som är i fråga i det nationella målet, i vilken det uppställs som villkor för försäljning i en medlemsstat av ädelmetallarbeten som har importerats från en annan medlemsstat där de har godkänts för försäljning och kontrollstämplats i enlighet med lagstiftningen i denna andra medlemsstat att arbetena, när de uppgifter om deras finhalt som lämnas i kontrollstämpeln inte uppfyller kraven i den förstnämnda medlemsstatens lagstiftning, märks på nytt av ett oberoende kontrollorgan som ackrediterats av den förstnämnda medlemsstaten med en kontrollstämpel som bekräftar att de har kontrollerats och anger deras finhalt i enlighet med nämnda krav.**
- 2) **Det har ingen betydelse för svaret på den första frågan att en ytterligare märkning av de importerade ädelmetallarbetena i syfte att informera om finhalten hos arbetena på ett sätt som är begripligt för konsumenterna i importmedlemsstaten inte har utförts av ett oberoende kontrollorgan som har ackrediterats av en medlemsstat, när en kontrollstämpel med angivande av finhalten dessförinnan påförts arbetena av ett oberoende kontrollorgan som har ackrediterats av exportmedlemsstaten och den information som ges genom märkningen motsvarar den som ingår i kontrollstämpeln.**

Underskrifter